

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Issues in the history of the Jews in MENA - 13816

Last update 28-11-2024

HU Credits: 4

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: History of Jewish People & Contemporary Jewry

Academic year: 0

Semester: Yearly

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. David Guedj Dr. Oded Zinger

Coordinator Email: david.guedj@mail.huji.ac.il; odedzinger@gmail.com

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

---

*Dr. David Guedj,
Dr. Oded Zinger*

Course/Module description:

This course is the core requirement for the interdisciplinary Program for the Study of Sephardi and Mizrahi Jews (although we also welcome students from other programs!). The course will examine seven main themes in the academic study of Sephardi and Mizrahi Jews through three different perspectives, involving time period, space and methodology. In each theme we will also host a guest speaker.

Course/Module aims:

A familiarity with the main themes in the study of Sephardi and Mizrahi Jews and the academic literature about these themes.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

In the end of the course, the students would be able to comprehend and evaluate in their writings cutting edge research on Sephardi and Mizrahi Jews.

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: Lectures and discussion

Course/Module Content:

*Historiography ; Jews, surrounding society and the state; Migration and immigration;
The Family; The state of research and Israeli society ; Questions of identity; The Jewish community; Cultural creativity.*

Required Reading:

אביעד מорנו ונח גרבב, "חקיר יהוד ארצות האסלאם בישראל: התפתחות ופיזולים", בתוך: ההיסטוריה הארוכה של המזרחים, בהריכת אביעד מורנו ואחרים, שדה בוקר תשפ"א, 31-7.
אביעד מורנו, "חיסול, עקירה, הגירה : הסמנטיקה של ה'עליות' מארכזות ערבי בשיח האקדמי והציבורי בישראל", ציון פה (תש"ף), עמ' 107-125.
 אברהם גרוסמן, "הסוחרים היהודיים כמתווכי תרבות בימי הביניים התיכוניים" מתוך תמורה בחברה היהודית בימי הביניים, ירושלים, 140-115.

בת ציון עראק-קלורמן, "הגירת יהודים מדרום חצי הארץ : היחס הרוחבש המאות ה-19 וה-20", בתרן: ההיסטוריה הארוכה של המזרחים, בהריכת אביעד מורנו ואחרים, שדה בוקר תשפ"א, 283-256.

ג'סיקה מ' מרגלין, "הלכת יהודית למרחב ים-תיכוני: פרשת צוואתו של הקאד נסים שמאמה, 1883-1873", בתרן: ההיסטוריה הארוכה של המזרחים, בהריכת אביעד מורנו ואחרים, שדה בוקר תשפ"א, 418-401.

הלו כהן, "חיי ומותו של היהודי-ערבי בארץ ישראל ומחוצה לה", בתרן: מולדות בגלולה: תפיסות של שיקות וזרות בתפוצה היהודית, בהריכת עופר שיף, שדה בוקר תשע"ה, 200-171.

חביבה פדייה, "העיר בטקסט והשולים כקהל: ההדרה מן הספר והניתוב אל הספר", בתרן: חביבה פדייה, שיבתו של הקול הגלולה; זהות מזרחתית: פואטיקה, מוזיקה ומרחב, תל אביב 2016, 165-147.

חנן חבר ויהודא שנבה, "יהודים-הערבים: גלגולו של מושג", פעים 125-127 (תשע"א), 74-57.

ירום ארדר, "הקרע בין העדה הרבענית לעדה הקראית בתקופת הגאנונים", ציון עח (תשע"ג), 349-321.

ירון צור, "זהויות המודרניות של יהודי ארץ ישראל: האופציה היהודית- הערבית", פעים 125-127 (תשע"א), 56-45.

ירון צור, "ראשיתו של הארגון הקהילתי בקזבלנקה", בתרן: קהל ישראל: השלטון העצמי היהודי לדורותיו, כרך ג: העת החדשה, ישראל ברטל (עורך), ירושלים תשס"ד, 189-165.

מנשה ענמי, הצנענים: יהודים בתימן המוסלמית, 1950-1872, ירושלים 2021, 115-49.

נסים ליאון, "הסיטואציה המזרחתית בחברה החרדית בישראל והתגובה לה", תרבות דמוקרטיבית 15 (תשע"ד), 191-161.

רינה דרורי, מעגליים והקשרים: עיניהם בספרות היהודית ובספרות העברית של ימי הביניים. פרקים 7-8, 88-125.

שלמה דשן, "יהודי בגדאד במאה ה-19 : הצמיחה של רב גוניות מעמדית ותרבותית", זמנים 73 (2001-2000), 44-30.

David Guedj, "Jeune Israël: Multiple Modernities of Jewish Childhood and Youth in Morocco in the First Half of the Twentieth Century", *The Jewish Quarterly Review* 112:2 (2022), 316-343.

Dotan Arad, "Being a Jew under the Mamluks: Some Coping Strategies," in *Muslim-Jewish Relations in the Middle Islamic Period: Jews in the Ayyubid and Mamluk Sultanates (1171-1517)*, ed. Stephan Conermann, Bonn 2017, 21-39.

Eve Krakowski, "Maimonides' Menstrual Reform in Egypt" *JQR* 110 (2020) 245-289.

Eve Krakowski, *Coming of Age In Medieval Egypt*, Chap. 2.

Frances Malino, "Prophets in Their Own Land? Mothers and Daughters of the Alliance Israélite Universelle," *Nashim: A Journal of Jewish Women's Studies & Gender* 3 (2000), 56-73.

Lieberman, P, "Migratory Movements throughout the Islamic Mediterranean in the Early Islamic Centuries", In *The Fate of the Jews in the Early Islamic Near East: Tracing the Demographic Shift from East to West*, Cambridge 2022, 236-270.

Lucette Valensi, "Multicultural Visions: The Cultural Tapestry of the Jews of North Africa," in *Cultures of the Jews: A New History*, ed. D. Biale (New York, 2002), 887-931.

Marina Rustow, "The Qaraites as Sect: The Tyranny of a Construct," in Sacha Stern, ed., *Sects and Sectarianism in Jewish History*, Leiden 2011, 266-288.

Nathan Hofer, "The Ideology of Decline and the Jews of Ayyubid and Mamluk Syria," in *Muslim-Jewish Relations in the Middle Islamic Period: Jews in the Ayyubid and Mamluk Sultanates (1171-1517)*, ed. Stephan Conermann, Bonn 2017, 113-20.

Rustow, Marina. "The Genizah And Jewish Communal History", In "From a Sacred Source", Leiden, The Netherlands 2011.

Susan Gilson Miller, "The Mellah of Fez: reflections on the spatial turn in Moroccan Jewish history," in: Jewish topographies: visions of space, traditions of place, ed. Julia Brauch, et al., Aldershot 2008, 101-118.

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 100 %

Additional information: